

XIX ENCONTROS PARA A NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA

Dereitos lingüísticos, unha garantía pendente?

Consello da Cultura Galega
Santiago de Compostela
20 e 21 de abril de 2017

CONSELLO
DA CULTURA
GALEGA

Os cambios producidos no marco legal nas últimas décadas do século sentaron as bases do recoñecemento expreso e activo dos dereitos lingüísticos dos galegofalantes e dos dereitos da lingua galega en si mesma. Por volta dos anos 80 contábase, por fin, cun marco legal que xa non era abertamente desfavorable a un recoñecemento reclamado desde longa data polos círculos e asociacións que, sen matizacións internas, podemos chamar "galeguistas". Nun contexto máis alargado, este dereito fora incluído xa na Declaración Universal de Dereitos Humanos (1948), que no seu artigo segundo establece que "todo o mundo ten todos os dereitos e todas as liberdades" sen distinción de "raza, cor, sexo, lingua, relixión, opinión política ou outra, orixe nacional ou social, posición económica, nacemento ou calquera outra condición".

Por que volvermos, logo, sobre os dereitos lingüísticos en 2017? Porque, sen negar os evidentes avances, o proceso non chegou ao seu fin. Porque nos preocupa que nalgúns sectores da sociedade non se estea tendo o necesario respecto a eses dereitos e noutros mesmo se estea provocando repregamento. Porque unha gran parte da cidadanía non é consciente de telos e sofre inerte os efectos negativos da súa conculcación. Porque toda a sociedade, sexa cal sexa a lingua que fala cada un, debe saber e asumir que os dereitos lingüísticos son dereitos fundamentais sen os cales non se pode construír unha sociedade verdadeiramente democrática.

A preocupación polos dereitos lingüísticos transcende o ámbito de Galicia. En 2016 cumpríronse 20 anos da *Declaración Universal de Dereitos Lingüísticos* (Barcelona 1996). O pasado ano presentouse o *Protocolo para a Garantía dos Dereitos Lingüísticos* (Donostia 2016). No ano en que andamos cúmprense os 25 anos da *Carta europea das linguas rexionais ou minoritarias* (Estrasburgo 1992). A XIX edición dos Encontros para a Normalización Lingüística quere animar á reflexión e á acción na mesma liña e, ao tempo, contribuír á celebración destas efemérides.

Continuando liñas xa ensaiadas con bos resultados, os XIX Encontros destinan un espazo propio á presentación e difusión de iniciativas e experiencias normalizadoras, tanto no programa presencial (*Crear contextos*) coma na *Artesa 2017*, a nosa mostra de recursos. Tamén abrimos un grupo de Facebook, que servirá de punto de reunión previo a vérmonos.

Agardamos que os XIX Encontros merezan o voso interese e a vosa participación, cando menos tanto coma en anos anteriores. Gústanos lembrar, con todo, que un dos grandes valores desta cita anual é a xuntanza das persoas que se achegan cada ano a Santiago de Compostela para reflexionar, repensar, compartir e tomar azos para a seguinte xeira.

PROGRAMA

XOVES, 20 DE ABRIL

Sesión da tarde

16:00 horas

Inauguración

16:15 horas

DEREITOS LINGÜÍSTICOS

Presenta: Gregorio Ferreiro

O Protocolo para a Garantía dos Dereitos Lingüísticos. Exemplo de empoderamento da sociedade civil

Paul Bilbao. Kontseilua

A liña do galego: presentación do informe 2017

Marcos Maceira. A Mesa pola Normalización Lingüística

Coloquio

17:45 horas

Pausa – Presentación de Artesa 2017: *LexGal*

18:15 horas

ÁMBITO DA ADMINISTRACIÓN

Presenta: Anxos Sobriño

A normalización lingüística como competencia municipal

Xesús Costas Abreu. Concello de Vigo

Coloquio

19:00 horas

Recentralización de servizos á cidadanía e lingua

Presenta: Concepción Cochón

Alicia Paula Otero González.

Concello de Pontevedra

Margarita Parajó Calvo e María del

Carmen Pazos Area. Concello de Vigo

Coloquio

20:00 horas

Peche da sesión

VENRES, 21 DE ABRIL

Sesión da mañá

10:00 horas

ÁMBITO DO ENSINO

Presenta: **Valentina Formoso**

Os dereitos lingüísticos como principio de atención á diversidade

Mª Montserrat Castro Rodríguez.

Facultade de Ciencias da Educación da UDC

Coloquio

11:00 horas

Coloquio sobre formación profesional: experiencias educativas e mercado laboral

Presenta: Valentina Formoso

María Carmen Teijido López.

Ámbito socio-sanitario

Carlos Blanco Arca. Ámbito da electricidade e a electrónica

Manel Oliveira Ozores. Ámbito da hostalaría e turismo

Marina Quelle Cuadrado. Formación e orientación laboral

12:15 horas

Pausa

12:45 horas

CREAR CONTEXTOS

O potencial da expresión dramática na normalización lingüística

Presenta: **Manuel Bermúdez**

Rosalía Fernández Rial. Doutora en didáctica das linguas

Coloquio

13:45 horas

Peche da sesión da mañá

Sesión da tarde

16:00 horas

CON-TEXTOS. Obradoiros simultáneos

Biblioteca

Versos que desatan a lingua. Obradoiro de intervención poética

Carlos Negro

Salón de actos

Aulas sen paredes

Rosalía Fernández Rial

17:15 horas

Pausa – Presentación de Artesa

2017: *Proxector*

17:45 horas

ÁMBITO DA SANIDADE

Presenta: **Marta Souto**

Da saúde da lingua á lingua na sanidade

Marta Mariño Martínez. Hospital

Álvaro Cunqueiro

Álvaro Lamas Baños. Centro de

Saúde de Matamá

Coloquio

18:45 horas

CON-TEXTOS: Música de trasfondo, con
Xurxo Fernandes e Pedro Lamas

19:30 horas

Conclusións e clausura

ORGANIZA

Centro de Documentación Sociolingüística de Galicia (CCG)

COLABORA

Secretaría Xeral de Política Lingüística

COORDINA

Rosario Álvarez Blanco

Manuel Bermúdez

Concepción Cochón

Xosé Gregorio Ferreiro Fente

Valentina Formoso

Susana Mayo

Henrique Monteagudo

Anxos Sobriño

Marta Souto

LUGAR

Consello da Cultura Galega

Pazo de Raxoi, 2º andar

Praza do Obradoiro, s/n

15705. Santiago de Compostela

Tel.: 981 957 202 / Fax: 981 957 205

INSCRICIÓN

A inscrición é gratuíta.

O número de prazas é limitado (100 persoas).

As prazas cubriranse por rigorosa orde de inscrición.

Entregarase diploma acreditativo de asistencia aos Encontros.

Para obter o diploma é preciso asistir ao 75% das sesións.

MÁIS INFORMACIÓN

www.consellodacultura.gal

difusion@consellodacultura.gal

Consulta os materiais en <http://consellodacultura.gal/mediateca>

**CONSELLO
DA CULTURA
GALEGA**

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

SECRETARÍA XERAL DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA